

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ІВАНА ПУЛЮЯ
ФАКУЛЬТЕТ ЕКОНОМІКИ І ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ
КАФЕДРА ЕКОНОМІКИ ТА ФІНАНСІВ
ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
ЛЮБЛІНСЬКА ПОЛІТЕХНІКА

*Матеріали
Всеукраїнської наукової конференції
за міжнародної участі*

**«ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ЕКОНОМІЧНИХ СИСТЕМ У
СЕРЕДОВИЩІ ГЛОБАЛЬНО ОРІЄНТОВАНОГО
ТРАНСФОРМАЦІЙНОГО ПРОСТОРУ»**

ТЕРНОПІЛЬ – 2015

УДК 330:336:338

ББК 65

Матеріали Всеукраїнської наукової конференції за міжнародної участі «Перспективи розвитку економічних систем у середовищі глобально орієнтованого трансформаційного простору» (Тернопіль, 6 травня 2015р.) / Міністерство освіти і науки України, Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пуллюя. – Тернопіль: Крок, 2015 – 170 с.

ПРОГРАМНО-ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ КОНФЕРЕНЦІЇ:

Голова: Рогатинський Р.М. – проректор з наукової роботи ТНТУ ім. І.Пуллюя, д.т.н., професор

Співголови: Jolanta Sloniec – PhD. eng., Assistant Professor, Deputy Dean of the Faculty of Management, Lublin University of Technology, Poland, Панухник О.В. – д.е.н., професор, зав. кафедри економіки та фінансів, Рудакевич М.І. – д.н.держ.упр., професор кафедри економіки та фінансів, Дlugопольський О.В. – д.е.н., професор кафедри економічної теорії ТНЕУ.

Члени: Щіх Г.В. – к.е.н., доцент, декан ФПД; Винник Т.М. – к.е.н., доцент; заступник декана ФПД; Хрупович С.Є. – к.е.н., доцент; Констаннюк Н.І. – к.е.н., доцент; Кудлак В.Я. – к.е.н., доцент; Тимошик Н.С. – к.е.н., доцент; Маркович І.Б. – к.е.н., ст. викладач; Ониськів В. О. – к.е.н. асистент; Подвірна Т.В. – к.е.н., інженер; Фещин І.М. – старший лаборант

Відповідальні за випуск

Панухник О.В. – д.е.н., професор, зав. кафедри економіки та фінансів;
Констаннюк Н.І. - к.е.н., доцент, науковий секретар конференції

Рекомендовано до друку Вченюю радою факультету економіки і підприємницької діяльності Тернопільського національного технічного університету імені Івана Пуллюя, протокол № 6 від 16.04.2015р.

Збірник містить матеріали Всеукраїнської наукової конференції за міжнародної участі «Перспективи розвитку економічних систем у середовищі глобально орієнтованого трансформаційного простору», яка відбулася 6 травня 2015 року в Тернопільському національному технічному університеті імені Івана Пуллюя на базі кафедри економіки та фінансів. Даний випуск включає доповіді з пленарного засідання та з секцій «Економічні системи в теоретичних концепціях економічної науки», «Формування ефективних моделей управління економічними системами мікрорівня», «Регіональний вимір трансформаційних процесів економічних систем», «Інституційне забезпечення розвитку економічних систем у національних та міждержавних вимірах».

УДК 330:336:338

ББК 65

Відповідальність за зміст і достовірність публікацій несуть автори.

ISBN

© Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пуллюя, 2015

ФІНАНСОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ	125
Крамар Ірина. ОСОБЛИВОСТІ СПІВПРАЦІ УКРАЇНА-НАТО	127
Кудлак Віталій. ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ІНОЗЕМНИХ ІНВЕСТИЦІЙ В УКРАЇНІ	129
Литвин Олександр. ЖИТЛОВО-ОРЕНДНИЙ НАПРЯМ ІННОВАЦІЙНО-ІНВЕСТИЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ЖИТЛОВО-КООПЕРАТИВНОГО СЕКТОРУ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ	132
Лужняк Христина, Ціх Галина. ЕКОНОМІКА ОСВІТИ ЯК ГАЛУЗЬ ЕКОНОМІКИ ТА ЕКОНОМІЧНА НАУКА	134
Мариненко Наталія. ОСНОВНІ АСПЕКТИ АДАПТАЦІЇ НОРМАТИВНО-ПРАВОВОЇ БАЗИ УКРАЇНИ ДО ЗАКОНОДАВСТВА ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ	137
Маркович Ірина. ОСОБЛИВОСТІ ГЛОБАЛЬНОЦЕНТРИЧНИХ ЗМІН У СУЧASNOMУ СВІТОВОМУ ПОРЯДКУ	140
Мишковець Ірина. СУЧASNІ ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ПРОМИСЛОВОСТІ УКРАЇНИ	141
Нагорняк Галина, Нагорняк Ірина. ОСОБЛИВОСТІ ПРАВОВОГО ЗАХИСТУ ПРОГРАМНОГО ПРОДУКТУ ЯК ОБ'ЄКТА ПРАВА ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ У ЦИФРОВОМУ СЕРЕДОВИЩІ	144
Олексій Марія. ВЕЛИКА ДЕПРЕСІЯ – МАСШТАБИ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ	146
Радинський Сергій, Фроленко Роман. ПРОБЛЕМАТИКА ТА ПЕРСПЕКТИВИ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ	149
Сидяга Богдан. АНАЛІЗ РОЗВИТКУ ТОРГОВЕЛЬНОГО ПОТЕНЦІАЛУ УКРАЇНИ	152
Снігур Аліна. СВІТОВА ВАЛЮТНО-ФІНАНСОВА СИСТЕМА ТА ЕТАПИ ЇЇ ЕВОЛЮЦІЇ	155
Стус Володимир, Хрупович Світлана. ПРИНЦИПИ ФОРМУВАННЯ СВІТОВИХ ЦІН НА НАФТУ	157
Тимошик Наталя. ОПТИМІЗАЦІЯ ВИДАТКОВОЇ ЧАСТИНИ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ	159
Химич Ірина. ОЦІНКА ФОНДОВОГО РИНКУ УКРАЇНИ В МАКРОЕКОНОМІЧНОМУ ВИМІРІ	162
Черній Ігор. DOLCE VITA УКРАЇНСЬКОЇ ЕКОНОМІКИ	165
Юрик Наталя, Зяйлик Марія. ІНТЕРНАЦІОНАЛЬНІ КОМАНДИ ТА ЇХ РОЛЬ У ДІЯЛЬНОСТІ МІЖНАРОДНИХ ПІДПРИЄМСТВ	167

Список використаних джерел:

1. Грішнова О. А. Людський капітал: формування в системі освіти і професійної підготовки. — К.: Тво “Знання”, КОО, 2001. — 254 с
2. Економіка освіти : Проблеми, інновації сучасного розвитку / В. Я. Бобров, О. С. Падалка // Наукова енциклопедія освіти / АПН України ; головний ред. В. Г. Кремень. – К. : Хрінком Інтер, 2008. – 1040 с
3. Каленюк І.С. Економіка освіти: Навч. посіб./ І.С. Каленюк. – К.: Знання України, 2003. – 316 с.
4. Каленюк І. С. Освіта в економічному вимірі: потенціал та механізм розвитку. — К.: ТОВ “Кадри”, 2001. — 326 с.
5. Кремень В. Г. Освіта і наука в Україні – інноваційні аспекти. Стратегія. Реалізація. Результати / В. Г. Кремень. – К. : Грамота, 2005. – 448 с. 27. Куклін О. В. Економічні аспекти вищої освіти / О. В. Куклін. – К. : Знання України, 2008. – 331 с.

Мариненко Наталія

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пуллюя

ОСНОВНІ АСПЕКТИ АДАПТАЦІЇ НОРМАТИВНО-ПРАВОВОЇ БАЗИ УКРАЇНИ ДО ЗАКОНОДАВСТВА ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ

Основним елементом європейської інтеграції України, а також одним з найважливіших аспектів співробітництва і зміцнення економічних зв'язків між Україною та Європейським Союзом (ЄС), є досягнення певного рівня узгодженості вітчизняного законодавства з *acquis communautaire* (доробок Спільноти, “надбання Союзу”) – правовою системою ЄС. Це передбачено Угодою про партнерство та співробітництво між Україною і Європейськими Співтовариствами (Європейським Союзом) та їх державами-членами (стаття 51) від 14.06.1994 р. Данна стаття визначає наступні пріоритетні сфери, для яких необхідно адаптувати законодавство: митне право, законодавство про компанії, банківське право, бухгалтерський облік компаній, податки, у тому числі непрямі, інтелектуальна власність, охорона праці, фінансові послуги, правила конкуренції, державні закупівлі, охорона здоров'я та життя людей, тварин, рослин, довкілля, захист прав споживачів, технічні правила і стандарти, транспорт, енергетика, у тому числі ядерна [1]. Необхідність узгодження законодавства як умова членства у ЄС обумовлена тим, що подібність правопорядку держави з правопорядком останнього дає змогу належним чином реалізувати установчі завдання і цілі

та створює правові підстави для належного виконання ними взятих на себе договірних зобов'язань. Запровадження певного “правового мінімуму”, за якого функціонують держави, здатне забезпечити нормальні відносини між ними у рамках загальноєвропейського утворення. У свою чергу, право ЄС перетворилося на інструмент для ефективного захисту інтересів європейського інтеграційного об'єднання та його держав-членів у взаємовідносинах з іншими державами або їх об'єднаннями [2, с. 639].

На даний час адаптація законодавства України до законодавства ЄС відбувається у відповідності до положень Закону України «Про Загальнодержавну програму адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу» від 18.03.2004 р. Відповідно до цієї програми процес адаптації законодавства складається з декількох етапів у такій послідовності: визначення актів *acquis communautaire*, що регулюють правовідносини у відповідній сфері; переклад визначених актів європейського законодавства українською мовою; здійснення комплексного порівняльного аналізу; розроблення рекомендацій стосовно гармонізації законодавства України з *acquis communautaire*; проведення політичного, економічного та соціального аналізу наслідків реалізації рекомендацій; визначення переліку законопроектних робіт; підготовка проектів законів та інших нормативно-правових актів, включених до переліку законопроектних робіт, та їх прийняття; моніторинг виконання [3].

Варто відзначити, що у процесі приведення вітчизняного законодавства у відповідність до норм ЄС виникає декілька дискусійних моментів, а саме:

1. Відсутність єдиного трактування юридичної термінології. Наприклад, поряд з поняттям «адаптація» вживають термін «гармонізація». Проте останнє поняття використовують у випадку, коли йдеться про держави-члени ЄС, а термін «адаптація» – стосовно держав-кандидатів, потенційних держав-кандидатів та третіх країн.

2. У праві ЄС застосовують уже згадуване поняття *acquis communautaire* або *acquis Союзу*, яке не має відповідника в українській мові, що ускладнює процес адаптації національного законодавства. Тому в основі процесу адаптації лежить проблема правильного тлумачення самого змісту джерел *acquis communautaire*.

3. Можливість виникнення невідповідності національних норм нормам права ЄС через те, що акти Євросоюзу офіційно може тлумачити лише Суд ЄС і тому їхній зміст може частково змінюватися, а країна, що адаптує своє законодавство, не може належним чином слідкувати за такими змінами і вчасно їх враховувати шляхом внесення змін до свого законодавства. Відповідні ж структури Союзу не зобов'язані інформувати Україну про зміни в своєму праві.

4. У зв'язку з тим, що ст.51 Угоди про партнерство та співробітництво містить норму про “приблизну адекватність законів”, яка повинна бути досягнута у процесі приведення

законодавства України у відповідність до *acquis communautaire*, у доктрині виділяють концепції мінімальної (адаптація законодавства повинна сприяти задоволенню окремих інтересів економічного співробітництва та не “прив’язуватися” до перспективи членства в ЄС, тобто бути такою, наскільки це доцільно і відповідає національним інтересам), поміркованої (необхідність створення зони вільної торгівлі з ЄС, а також поширення деяких інших переваг внутрішнього ринку ЄС для України) та максимальної адаптації (ґрунтуючись на охопленні значних сфер правового регулювання і призначена для підготовки держави до вступу у Євросоюз) [4].

5. Процедура адаптації за Угодою про асоціацію передбачає не лише узгодження вітчизняного законодавства, але й практики його застосування, тобто необхідно звертати увагу не лише на рівень відповідності українського законодавства законодавству ЄС за формальними ознаками, але також і на відповідність європейським нормам і стандартам (правозастосовча практика, розвиток методів тлумачення нормативно-правових актів, застосування принципів права ЄС в українських судах, зміщення незалежності української судової системи, а також забезпечення ефективності застосування адаптованого законодавства).

Законодавство країн-кандидатів послідовно перевіряють на відповідність законодавству ЄС (скринінг законодавства), хоча усю відповідальність за здійснення процесу адаптації покладено на відповідну зацікавлену країну. Таким чином, за 7-10 років [5, с. 53] законодавство країни-кандидата повністю приводять у відповідність до законодавства ЄС, що робить можливим їхню інтеграцію у внутрішній ринок та вступ до Союзу.

Список використаних джерел:

1. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/go/1629-IV>
2. Суходубова І. В. Особливості адаптації законодавства України у контексті її інтеграції у Європейський Союз / І. В. Суходубова // Форум права. – 2013. – № 3. – С. 639–643. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/jpdf/FP_index.htm_2013_3_105.pdf
3. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.kmu.gov.ua/control/publish/article?art_id=247677455
4. Шевчук С. Адаптация законодательства Украины к законодательству Европейского Союза как условие будущего членства в ЕС / С. Шевчук [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.minjust.gov.ua/52>.
5. Адаптація вітчизняного законодавства до норм права Європейського Союзу : навч. посіб. / авт. кол. : І. А. Грицяк, О. Ю. Оржель, К. К. Баранцева та ін. ; за заг. ред. І. А. Грицяка. – К. : НАДУ, 2011. – 60 с.